

NORGES HØYESTERETT

Den 15. september 2017 avsa Høyesterett dom i

HR-2017-1776-A, (sak nr. 2017/674), straffesak, anke over dom,

A (advokat Arild Dyngeland)

mot

Den offentlige påtalemyndighet (statsadvokat Helene Bærug Hansen)

S T E M M E G I V N I N G :

- 1) Dommer **Arntzen**: Saken gjelder straffutmåling ved domfellelse for to tilfeller av grov korrupsjon begått i utlandet.
- 2) I mars 2004 ble gjødselvirksomheten i Norsk Hydro ASA skilt ut som et eget selskap. Det nye selskapet, Yara International ASA (Yara), har hovedkontor i Oslo. Selskapet er notert på Oslo børs, og den norske stat eier 36,2 prosent av aksjene.
- 3) A var juridiske direktør i Yara fra oppstart og frem til han gikk av med pensjon sommeren 2008.
- 4) Den 15. januar 2014 ble A og tre andre i konsernets ledelse satt under tiltale av Økokrim for to tilfeller av aktiv grov korrupsjon, jf. straffeloven 1902 § 276a, jf. § 276b. Det ene forholdet gjaldt tilbud om 4,5 millioner USD til en offentlig tjenestemann i Libya, mens det andre forholdet gjaldt tilbud om 3 millioner USD til en offentlig tjenestemann i India.
- 5) Oslo tingrett avsa dom 7. juli 2015. A ble dømt i samsvar med tiltalen til fengsel i to år og seks måneder.
- 6) Også de øvrige tiltalte ble dømt – den ene til fengsel i tre år og de to andre til fengsel i to år.
- 7) Både de domfelte og påtalemyndigheten anket til Borgarting lagmannsrett, som avsa dom 17. januar 2017 med slik domsslutning vedrørende A.

"A, født 0.0.1945, dømmes for overtredelse av straffeloven (1902) § 276a, jf. § 276b, jf. straffeloven § 62 til en straff av fengsel i 7 – sju – år.

Til fradrag i straffen kommer 3 – tre – dager for utholdt varetekt."

- 8) De øvrige tiltalte ble frifunnet.
- 9) Det store spriket i straffutmålingen mellom tingretten og lagmannsretten kan i hovedsak tilskrives ulikt syn på betydningen av at bestikkelsene fant sted overfor tjenestemenn i korrupsjonsutsatte land. Tingretten la også vekt på at straffutmålingen for denne typen korrupsjon bør være gjenstand for en gradvis opptrapping.
- 10) A anket over lagmannsrettens saksbehandling, lovanvendelse og straffutmåling. Høyesteretts ankeutvalg har tillatt anken over straffutmålingen fremmet basert på det faktum som er lagt til grunn av lagmannsretten.
- 11) *Mitt syn på saken*
- 12) Saken behandles etter bestemmelsene i straffeloven 1902, jf. HR-2016-1834-A avsnitt 15.
- 13) Det skal utmåles straff for to tilfeller av aktiv grov korrupsjon eller medvirkning til slik korrupsjon. Med "aktiv" korrupsjon menes det å gi eller tilby en utilbørlig fordel, i motsetning til "passiv" korrupsjon, som innebærer å kreve, motta eller akseptere tilbud om en slik fordel.
- 14) Korrupsjonen som fant sted i Libya, gjelder avtale om overføring av et beløp tilsvarende 27 millioner kroner etter datidens valutakurs, hvorav en tredjedel faktisk ble utbetalt. Dette forholdet er beskrevet slik i tiltalens post a:

"I perioden 2004 til 2009 forhandlet Yara med det libyske statlige oljeselskapet National Oil Corporation (NOC) om et samarbeid (joint venture) om gjødselsproduksjon i Libya. En gang, trolig på nyåret 2007, inngikk A på vegne av Yara avtale om å betale USD 4,5 millioner eller mer til B, sønn av C. C var på det tidspunktet i praksis oljeminister i Libya og styreleder i NOC. Avtalen hadde sammenheng med Yaras forhandlinger med NOC og Cs rolle der.

Deler av det avtalte beløp, USD 1,5 millioner, ble overført til en konto i Sveits som ble disponert av B. Dette skjedde på følgende måte: Det sveitsiske selskapet Nitrochem Distribution AG (Nitrochem) ble bedt om å forskuttere beløpet for Yara, noe Nitrochem gjorde ved å overføre USD 1,5 millioner til den avtalte kontoen 29. mars 2007. Yara refunderte deretter Nitrochem via Yaras deleide selskap i Sveits, Balderton Fertilizer SA (Balderton). Tilbakebetalingen ble skjult gjennom overfakturering av flere ordinære ammoniakkleveranser fra Nitrochem til Balderton, i perioden oktober 2007 til mai 2008. De aktuelle ammoniakkleveransene ble videresolgt fra Balderton til Yara Switzerland SA (Yara Switzerland), til en pris som også dekket inn den overpris Balderton hadde betalt for råvarene. I realiteten var det således Yara Switzerland som dekket betalingen til B.

Betalingen ble foretatt samtidig som Yara og NOC var i sluttforhandlinger om 'Heads of Agreement' (HoA), som ble undertegnet i april 2007."

- 15) Domfellelsen bygger på at A ved inngåelsen av avtalen med B om fremtidige utbetalinger på tilsammen 4,5 millioner USD, i realiteten tilbød faren, C, en utilbørlig fordel. Fordelen

ble tilbudt i anledning Cs verv som styreleder i det statlige libyske oljeselskapet NOC. På det aktuelle tidspunktet fungerte NOC som Libyas olje- og energidepartement etter at daværende leder Muammar al-Gaddafi hadde "kansellert" olje- og energidepartementet. Ved utbetalingen av 1,5 millioner USD til sønnen, fikk C en utilbørlig fordel.

- 16) Korrupsjonen som fant sted i India, gjelder avtale om overføring av beløp tilsvarende 18 millioner kroner etter datidens valutakurs, hvorav en tredjedel faktisk ble utbetalt. Dette forholdet er beskrevet slik i tiltalens post b:

"I perioden fra desember 2006 til våren 2008 forhandlet Yara International ASA (Yara) med Krishak Bharati Cooperative Limited (KRIBHCO) om et samarbeid (joint venture) innen gjødselsektoren i India. Den indiske stat eide 67% av KRIBHCO som administrativt var underlagt Ministry of Chemicals & Fertilizers.

I april 2007 tilbød A og D på vegne av Yara å inngå en avtale med E, sønn av F. F var på det tidspunkt Additional Secretary and Financial Adviser i Ministry of Chemicals & Fertilizers og styremedlem i KRIBHCO på vegne av departementet.

Avtaletilbudet med E hadde sammenheng med Fs stilling.

Avtaletilbudet ('Representative Engagement Letter') som ble fremsatt overfor E, innebar blant annet utbetaling av et engangsbeløp på USD 250 000 samt et tilbud om at han på nærmere bestemte betingelser skulle få USD 0,50 per metrisk tonn av alle gjødselprodukter som Yara ville komme til å selge i India. Et vilkår for avtalens varighet var at avtalen mellom Yara og Kribcho kom i stand. I et senere avtaleforslag fra Yara ble engangsbeløpet erstattet med et beløp på USD 3 millioner, som skulle utbetales med USD 1 million pr år i perioden 1. januar 2007 til 31. desember 2009.

Den 16. oktober 2007 betalte Yara USD 1 million på grunnlag av en faktura oversendt fra E fra det libanesiske selskapet CYC s.a.r.l. Beløpet ble i stedet, og etter forespørsel fra E, overført fra Yara til en konto i Hong Kong tilhørende selskapet Krystal Holdings & Investments Limited (British Virgin Islands), et selskap i navnet til ektefellene til F og E."

- 17) Domfellelsen bygger på at A ved inngåelse av avtalen med E om fremtidig betaling av til sammen 3 millioner USD, i realiteten tilbød faren, F, en utilbørlig fordel. Fordelen ble tilbudt i anledning Fs stilling som Additional Secretary and Financial Advisor i det indiske Kjemikalie- og gjødselsdepartementet og hans verv som styremedlem i kooperativet Krishak Bharati Cooperative Limited (Kribhco). Ved utbetalingen av 1 million USD til sønnen, fikk F en utilbørlig fordel.
- 18) Saken gjelder grenseoverskridende korrupsjon, og et sentralt spørsmål er om straffutmålingen skal være *mildere* fordi bestikkelsene skjedde overfor tjenestemenn i korrupsjonsutsatte land.
- 19) Bestemmelsene om korrupsjon i §§ 276a og 276b, som er videreført i straffeloven 2005 §§ 387 og 388, ble sommeren 2003 tilføyd straffeloven 1902 kapittel 26 om bedrageri, utroskap og korrupsjon. Tidligere ble korrupsjon regnet som en egen kategori av utroskap ("utroskap ved korrupsjon") under straffeloven §§ 275 og 276. Lovendringen bygger på en utredning fra Straffelovrådet, NOU 2002: 22. Av mandatet framgår det at arbeidet med nye bestemmelser om korrupsjon i stor grad var foranlediget av det internasjonale samarbeidet som Norge har vært involvert i på området. I mandatet står blant annet følgende om dette:

"Korrupsjon er ofte vanskelig å etterforske, særlig over landegrensene. Internasjonalt samarbeid i form av koordinert straffelovgivning og gjensidig juridisk bistand er derfor et viktig ledd i kampen mot korrupsjon. Gjennom deltakelse bl.a. i Europarådet og OECD har Norge vært med på å utarbeide og forpliktet seg til å følge internasjonale regelverk mot korrupsjon."

- 20) Europarådets strafferettslige konvensjon mot korrupsjon av 4. november 1998 ble ratifisert av Norge 29. august 2003. I henhold til konvensjonens artikkel 5 forplikter statene seg til å straffesanksjonere aktiv og passiv bestikkelse som involverer offentlig tjenestemann fra en annen stat. Konvensjonen omfatter også bestikkelser i privat sektor, jf. artikkel 7 og 8. I henhold til artikkel 19 skal statene "fastsette effektive, forholdsmessige og forebyggende sanksjoner og tiltak, herunder straff" for slike overtredelser.
- 21) OECDs konvensjon om bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser av utenlandske offentlige tjenestemenn i forbindelse med internasjonale forretningstransaksjoner av 21. november 1997 ble ratifisert av Norge 4. desember 1998. Konvensjonen forplikter statene til å straffesanksjonere aktiv korrupsjon og bestikkelse av utenlandsk offentlig tjenestemann, jf. artikkel 1. I henhold til reaksjonsbestemmelsen i artikkel 3 skal straffesanksjonene ikke bare være "effektive, forholdsmessige og avskrekkende", men også "*sammenlignbare* med dem som benyttes for korrupsjon og bestikkelser overfor partenes egne offentlige tjenestemenn" (min utheving). Foranlediget av denne konvensjonen ble korrupsjon begått overfor blant annet utenlandsk offentlig tjenestemann gjort straffbar i 1999 gjennom tilføyselsen av andre ledd i straffeloven § 128.
- 22) Norge deltok også under utarbeidelsen av FNs konvensjon mot korrupsjon av 31. oktober 2003, som ble ratifisert 9. juni 2006.
- 23) Oppfølgingen av det internasjonale samarbeidet mot korrupsjon er viet en sentral plass i forarbeidene til de nye straffebestemmelsene om korrupsjon. I Ot.prp. nr. 78 (2002–2003) kapittel 1 om hovedinnholdet i proposisjonen står det eksempelvis dette om de mer overordnede hensyn:

"Internasjonalt samarbeid er en forutsetning for at korrupsjonskriminalitet, som ofte foregår på tvers av landegrensene, skal kunne bekjempes på en effektiv måte. Flere mellomstatlige organisasjoner har i de senere år lagt ned et omfattende arbeid i å utvikle konvensjoner og andre virkemidler som tar sikte på å bekjempe korrupsjonen og dens skadevirkninger.

Korrupsjon utgjør en trussel mot rettsstaten, demokratiet, menneskerettighetene og sosial rettferdighet, og kan også hindre økonomisk utvikling og virke konkurransevridende. Norske myndigheter prioriterer derfor høyt å delta aktivt i det internasjonale samarbeidet mot korrupsjon. Det er også sentralt å sikre effektive virkemidler for å motvirke korrupsjon nasjonalt."

- 24) Justiskomiteen sluttet seg til at det av disse grunner var "viktig at korrupsjon effektivt og aktivt bekjempes, både nasjonalt og internasjonalt", jf. Innst. O. nr. 105 (2002–2003) kapittel 1. I forlengelsen av dette uttalte komiteen følgende om oppfølgingen av Norges internasjonale forpliktelser:

"Mellomstatlig samarbeid og tiltak for å bekjempe korrupsjon er høyt prioritert internasjonalt. Komiteen vil derfor at Norge følger opp sine forpliktelser om tiltak mot korrupsjon i henhold til konvensjoner inngått med OECD, Europarådet og FN. Det er etter komiteens syn viktig at vi på nasjonalt nivå har et regelverk som klart angir hva

som er straffbar korrupsjon. Komiteen ønsker at Norge skal være et foregangsland innen kampen mot korrupsjon på alle nivå, og at vårt lovverk på området kan være normdannende internasjonalt."

25) Så langt konstaterer jeg at den nye korrupsjonslovgivningen ikke bare tok sikte på å ivareta interesser på nasjonalt nivå. Et sentralt formål med å bekjempe grenseoverskridende korrupsjon var å bidra til den samfunnsmessige og økonomiske utviklingen også i andre land. Dette perspektivet er senere fulgt opp i St.meld. nr. 35 (2003–2004) "Felles kamp mot fattigdom", der det i kapittel 3.8 blant annet står dette om korrupsjonsbekjempelse:

"Det følger av tenkningen om sammenheng i politikken og av norsk engasjement og forpliktelser i utviklingspolitikken, at en fra norsk side til en hver tid har en aktiv politikk mot korrupsjon. En streng lovgivning og en robust håndheving er nødvendig for å redusere risikoen for at norske aktører, bevisst eller ubevisst, bidrar til å skade offentlig finanser og politisk kultur i andre land."

26) Det er ingen holdepunkter i forarbeidene for at korrupsjon skal straffes mildere når den er begått overfor en tjenestemann i et korrupsjonsutsatt land. Den omstendighet at selve utilbørighetsvurderingen under skyldspørsmålet vil kunne være avhengig av bedrifts- eller forvaltningskulturen i ulike land – jeg viser særlig til omtalen av "facilitation payments" i Ot.prp. nr. 78 (2002–2003) side 35–36 – rokker ikke ved dette. Når det først er konstatert en straffbar overtredelse, tilsier lovens formål at ellers like tilfeller behandles likt. En relativisering av det strafferettslige vern avhengig av hvilket land som er berørt av korrupsjonshandlingen, er det etter mitt syn ikke rettskildemessig dekning for.

27) Jeg går så over til å vurdere straffutmålingsmomentene i saken opp mot Høyesteretts praksis i tilknytning til straffeloven 1902 § 276b, jf. § 276a.

28) Strafferammen for grov korrupsjon ble i 2003 hevet fra fengsel i seks til ti år. Korrupsjonshandlingene A er dømt for skal bedømmes som to selvstendige straffbare forhold etter straffeloven § 62 første ledd. Strafferammen utvides da med det dobbelte. Bestemmelsen er også førende for utmålingen av den felles frihetsstraffen innenfor den utvidede strafferammen, jf. Rt-2008-1473 avsnitt 33.

29) Som påpekt i Rt-2011-477 avsnitt 23 og i HR-2016-1834-A avsnitt 27, vil de individualpreventive og de allmennpreventive hensynene kunne variere fra sak til sak. De allmennpreventive hensyn gjør seg imidlertid normalt sterkt gjeldende ved straffutmålingen for både aktiv og passiv korrupsjon. Det dreier seg om en form for "gjensidig" økonomisk kriminalitet som vil kunne være vanskelig å avdekke – ikke minst i land med en utbredt korrupsjonskultur. I tillegg kommer at slik kriminalitet ofte gjelder betydelige økonomiske verdier.

30) I likhet med Straffelovrådet la departementet i Ot.prp. nr. 78 (2002–2003) kapittel 7.3.2 til grunn at "grove korrupsjonshandlinger kan fremstå som mer straffverdige enn de fleste andre grove formuesforbrytelser". Dette illustreres av Rt-2012-243 der straffenivået for passiv korrupsjon på halvannen millioner kroner ble angitt til fengsel i "noe over tre år" (avsnitt 43), mens straffen for utroskap på over åtte millioner kroner ble angitt til fengsel i "mellom to år og seks måneder og tre år" (avsnitt 47).

31) Den avgjørelsen som ligger nærmest forholdene i vår sak i omfang, er straffutmålingen for en av de domfelte i HR-2016-1834-A. En salgssjef i et privat selskap hadde gjort seg

skyldig i medvirkning til aktiv grov korrupsjon overfor ledelsen i et heleid kommunalt selskap (Unibuss). Under henvisning til at det offentliges oppgaver strekker seg lenger enn offentlig myndighetsutøvelse i tradisjonell forstand, ble forholdet bedømt etter den strengere normen som gjelder for korrupsjonshandlinger overfor offentlig tjenestemann, jf. avsnitt 34. Salgssjefen ble ansett som "en liten brikke i et stort korrupt system", selv om han "over flere år [var] en helt sentral person for den korrupsjonen som skjedde i Norge", jf. avsnitt 54. Høyesterett tok utgangspunkt i en straff på rundt fem års fengsel for medvirkning til utbetalinger på nærmere 7,4 millioner kroner. Domfelte hadde selv mottatt drøye 242 000 kroner i personlig vinning. Ved straffutmålingen ble det tatt hensyn til at drøye 2,2 millioner kroner gjaldt utbetalinger som fant sted før de nye korrupsjonsbestemmelsene trådte i kraft, og som følgelig ble bedømt etter en "noe mildere" norm om grov utroskap til korrupsjon.

- 32) Med dette som bakteppe går jeg over til å behandle korrupsjonshandlingen i Libya.
- 33) Korrupsjonen er begått overfor en høytstående offentlig tjenestemann. Jeg minner om at C var styreleder i det statlige oljeselskapet NOC, som i følge lagmannsretten "utvilsomt" fungerte som Libyas olje- og energidepartement på det aktuelle tidspunkt. Den omstendighet at bestikkelsen skjedde overfor en tjenestemann med en så vidt fremskutt posisjon – i realiteten på ministernivå – gjør i seg selv forholdet svært alvorlig.
- 34) A var på sin side juridisk direktør og medlem av Yaras konsernledelse. Han hadde derved en fremtredende posisjon i selskapet, og dessuten en helt sentral rolle i planleggingen og gjennomføringen av korrupsjonshandlingen. Lagmannsretten fant riktignok ingen holdepunkter for at han på eget initiativ besluttet å inngå avtaler om å betale bestikkelser. Han kunne imidlertid i kraft av sin posisjon ha nektet å medvirke til de straffbare handlingene uten risiko for at dette ville få negative konsekvenser for egen stilling. Til forskjell fra den domfelte salgssjefen i HR-2016-1834-A mente lagmannsretten at A *ikke* var "en liten brikke" i et stort korrupt system. Det var han som hadde kontakt med B, og som utarbeidet den utilbørlige "konsulentavtalen". Det var også han som bestemte at avtalen skulle inngås muntlig, og som tok initiativet til å foreta utbetalingen av det første avdraget på halvannen millioner USD gjennom et eksternt, utenlandsk selskap. Fremgangsmåten ble valgt for å holde forholdet til B og hans far skjult. Dette viser at forholdet var grundig planlagt med et fast forsett om å gjennomføre korrupsjonshandlingene.
- 35) Det er videre av helt sentral betydning for straffutmålingen at det dreier seg om et så vidt stort beløp. Avtalen gikk ut på overføring av et samlet beløp tilsvarende 27 millioner kroner. All den stund det foreligger en fullbyrdet korrupsjonshandling i det øyeblikk det fremsettes *tilbud* om en utilbørlig fordel, kan det ikke tillegges særlig vekt at beløpet som faktisk ble utbetalt begrenset seg til 9 millioner kroner. Også tilsagn om fremtidige utbetalinger skaper bindinger og bidrar til den "smøring" som lagmannsretten har funnet bevist. At det senere ble satt en stopper for de videre avdragsbetalingene, kan heller ikke tilskrives A, som på det tidspunktet hadde nådd pensjonsalderen og sluttet i selskapet.
- 36) Jeg mener etter dette at Libyaforholdet isolert sett kvalifiserer for en straff på rundt seks års fengsel. Det dreier seg om et betydelig høyere beløp enn i HR-2016-1834-A, og både A og C hadde langt mer fremskutte posisjoner enn de involverte i den saken. I vår sak er det riktignok ikke snakk om personlig vinning, men hele forholdet skal til gjengjeld vurderes i tråd med den noe strengere normen som ble etablert ved lovendringen i 2003.

- 37) Jeg går så over til å behandle korrupsjonshandlingen i India.
- 38) Korrupsjonen er begått overfor en sentral offentlig tjenestemann. Som jeg allerede har vært inne på, tjenestegjorde F som sekretær og finansrådgiver for det indiske Kjemikalie- og gjødselsdepartementet. Han var dessuten styremedlem utpekt av regjeringen i Kribhco, hvor den indiske staten hadde en betydelig eierandel. I følge lagmannsretten lyttet de øvrige styremedlemmene "ekstra nøye" til styremedlemmer utpekt av regjeringen.
- 39) Lagmannsretten la til grunn at A var den "operasjonelle aktøren" på Yaras side. Det var han som forhandlet med E, Fs sønn, om betingelsene i "oppdragsavtalen". Jeg er enig med lagmannsretten i at også denne korrupsjonen bærer preg av å være "godt planlagt", noe som understreker forholdets alvor.
- 40) Korrupsjonshandlingen gjelder videre et betydelig beløp tilsvarende 18 millioner kroner fordelt over tre år. Etter at F gikk over i annen virksomhet sommeren 2007, besluttet konserndirektøren i Yara at avtaleforholdet med sønnen skulle avsluttes. Den omstendighet at de resterende avdragene ikke ble utbetalt kan på denne bakgrunn ikke tilskrives A. A sørget senere for at 1 million USD ble utbetalt som endelig oppgjør for ytet bistand. Beløpet ble overført til et selskap på De britiske jomfruøyer, som var eiet av en trust med ektefellene til F og E som benefisienter.
- 41) Jeg mener etter dette at Indiaforholdet isolert sett kvalifiserer for en straff på rundt fem års fengsel. Sammenlignet med HR-2016-1834-A dreier det seg om et langt høyere beløp. På den annen side mottok A ikke noen personlig vinning eller fordel.
- 42) Forsvarer har gjort gjeldende at ingen av de to korrupsjonshandlingene har hatt noen påviselige negative konsekvenser eller skadevirkninger. Forhandlingene i Libya hadde utviklet seg ensidig i NOCs favør til tross for korrupsjonshandlingen, mens samarbeidsavtalen mellom Yara og Kribhco ble skrinlagt sommeren 2008. De underliggende samarbeidsavtalene om produksjon av Yaras kunstgjødsel var dessuten av potensiell stor samfunnsmessig betydning for både Libya og India.
- 43) Jeg finner ikke grunn til å legge særlig vekt på disse momentene i formildende retning. Hensikten med å tilby og betale bestikkløst til C i Libya og til F i India var å sikre seg deres velvilje – og derved bedre Yaras stilling med hensyn til muligheten for å få realisert de aktuelle samarbeidsprosjektene. Som det fremgår av HR-2016-1834-A avsnitt 38, er det *risikoen* for skade som er avgjørende etter de aktuelle korrupsjonsbestemmelsene, jf. også Rt-2012-243 avsnitt 41 og Rt-2010-1624 avsnitt 25. Dette har blant annet sammenheng med at skadevirkningene av korrupsjon kan være vanskelige å måle. Skadene begrenser seg heller ikke til de direkte økonomiske virkningene, men omfatter også mer indirekte skadevirkninger som tillits- og omdømmetap. Som jeg allerede har vært inne på, vil grenseoverskridende korrupsjon dessuten kunne bidra til å opprettholde en korrupsjonskultur i vedkommende land med de skadevirkninger det innebærer. Jeg peker eksempelvis på risikoen for at investeringsviljen i korrupsjonsutsatte land undergraves. Det har naturlig nok heller ingen betydning for straffutmålingen at korrupsjonen ble begått i "den gode saks tjeneste" i den forstand at de underliggende samarbeidsavtalene kunne vært av stor betydning for de to landene.
- 44) De straffbare handlingene ble begått i 2007, men det er ikke dokumentert liggetid under etterforskningen eller i domstolene. Tidsforløpet kan da ikke tillegges vekt ved straffutmålingen, jf. Rt-2012-243 avsnitt 50.

- 45) Lagmannsretten fastsatte straffen for de to korrupsjonshandlingene til fengsel i sju år. Ved straffutmålingen ble det på samme måte som i HR-2016-1834-A hvor korrupsjonshandlingene hadde rammet samme selskap, tatt utgangspunkt i korrupsjonshandlingenes samlede beløp. I vår sak dreier det seg imidlertid om to klart atskilte straffbare forhold begått til ulik tid hvor personer uten noen forbindelse med hverandre var mottakere av bestikkelsene. I tråd med straffeloven § 62 skal det da som allerede nevnt, foretas separate vurderinger av straffenivået for det enkelte forhold før det fastsettes en samlet straff. Etter mitt syn tilsier en slik vurdering her en straff i området fengsel i åtte til ni år, jf. Matningsdal, Kommentartutgave til Straffeloven 2005, side 752 og 753, med henvisning til straffutmålingspraksis ved domfellelse for flere straffbare forhold (realkonkurrens).
- 46) Når jeg likevel finner at anken bør forkastes, har det sammenheng med at påtalemyndigheten ikke påsto straffen skjerpet i forhold til lagmannsrettens dom, og at det heller ikke fra Høyesteretts side ble gitt signal om en mulig straffskjerpelse.

47) Jeg stemmer for denne

D O M :

Anken forkastes.

- 48) Dommer **Kallerud:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- 49) Dommer **Bårdsen:** Likeså.
- 50) Dommer **Bull:** Likeså.
- 51) Dommer **Matningsdal:** Likeså.

52) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

Anken forkastes.

Riktig utskrift bekreftes: